

Melléklet

a) A 2013. évi magyar nyelv érettségi vizsga szövegalkotási feladata:

„Nem finom és nem hősi a nyelvünk? Mit törődünk vele. Az élet alkotta, szükségünk van rá, joga van élni. Nekünk fontos az, hogy mindent ki tudjunk fejezni. A nyelv nem üvegalmáriom, ahol ritka porcelánok, ezüstneműk és majolika vázák vannak kiállítva, inkább színházi kelléktár, ahol minden csiricsáré össze van halmozva, királyi palást és kolduscondra, középkori vért és hálóing, lándzsa és fogpiszkáló, aranykorona és kucséberkosár. Szeretjük a falut, de szeretjük a ligeti tájszólást is, az éjjeli emberek tolvajnyelvét, a pincérek, a kávéházi árusok, a hordárok dialektusát, a vidéki városkák naiv és hervadt szavait, amelyekben fájóan-idegesen vibrál az élet.”¹

(Kosztolányi Dezső: *Az új magyar nyelv*, 1913).

Kosztolányi 1913-ban megjelent írása „szenvédélyes, már-már fiatalosan pimasz kiállítás a nyelv sokszínűsége, a születő nyelvváltozatok mellett” (Szili Katalin: Kosztolányi nyelvművelődési tevékenységéről). Az idézet kapcsán ismertesd, értelmezd a nyelvi rétegződés jelenségét! Hogyan határozza meg nyelvhasználatunkat a társadalmi, földrajzi hovatartozás? Nyelvtudományi ismereteid alapján reflektálj a nyelvváltozatok, a nyelvi sokszínűség kérdéseire! Legalább másfél oldal terjedelmű esszédben térj ki a témához kötődő, nyelvváltozatokkal kapcsolatos fogalmak, kategóriák értelmezésére is! A terjedelem szűkössége miatt nyilván csak néhány szempontról szólhatsz, de szöveged legalább 3 kifejtett, tényeken alapuló állítást tartalmazzon!

---

¹ „...másképp beszél a tudós, másképp a tanár, a pap, mind külön nyelv. A világ megismerésének különböző módjairól van szó” – mondta 90 évvel később, 2003-ban Esterházy Péter a Mindentudás Egyetemén tartott *A szavak csodálatos életéből* című előadásában.

b) A 2015. évi magyar nyelv érettségi vizsga szövegalkotási feladata:

A közbeszédben a globalizációt gyakran a Gonosz új szinonimájaként emlegetik. Az itt gyakran megjelenő nézet szerint a globalizáció, pontosabban az annak szimbólumává előléptetett amerikai angol nyelv kiszorítja, de legalábbis pusztítja az anyanyelvet; idegen szavakkal, értelmezhetetlen, érthetetlen kifejezések tömkelegével árasztja el. Ennek a diskurzusnak állandó elemeként fogalmazzák meg azt a félelmet, hogy egy idő után anyanyelvünk „elangolosodik”, hogy a végén „meg sem értjük majd egymást”, s hogy végül „elveszítjük magyar nyelvünket” is.

(Sándor Klára: *Globalizáció, regionalitás és nyelv*)

Elangolosodhat-e többségi magyar környezetben a magyar nyelv? Hogy zajlik le a nyelvcsere? Milyen folyamatok befolyásolják? Milyen nyelvi helyzetben jön létre? Hogyan alakult ki az angol nyelv közvetítő nyelvi – világnyelvi szerepe? Hogyan befolyásolja a globalizáció a nyelvi változásokat?

Ilyen és hasonló kérdések figyelembevételével fejtsd ki tudományosan megalapozott véleményed a nyelvi változás(ok)ról napjainkban! Hogyan tekint erre a tudomány és a laikusok? A terjedelem szűkössége miatt nyilván csak néhány szempontról szólhatsz, de szöveged legalább 3 kifejtett, nyelvtudományos tényeken alapuló állítást tartalmazzon – pró és kontra! Írásodnak adj címet!